

EDINOST

Izhaja vsak dan, udi ob nedeljah in praznikih, zjutraj. — Uredništvo: ulica sv. Frančiška Asiškega št. 20, I. nadstropje. — Dopisi naj se pošiljajo uredništvu. — Nefrankirana pisma se ne sprejemajo, rokopi si ne vračajo. — Izdajatelj in odgovorni urednik Štefan Godina. — Lastnik konsorcij lista Edinosti. — Tisk tiskarne Edinost. — Naročnina znaša na mesec 1.30, pol leta 1.18 — in celo leto 1.36. — Telefon uredništva in uprave št. 11-57.

Mirovna konferenca.

Novi mirovni pogoji Nemški Avstriji.

(Konec.)

Tekom 60 dni po udeležitvi pogodbe izroči prizadete vlade komisiji za odškodnino sezname, v katerih bo našeto blago, stroji, material, in ki ga vlade žele nazaj »in natura«. Razum tega se izroči komisiji seznamu o materialu, strojih, pohištvi itd., za katero žele zavezaniki, da se zgradi v Avstriji na račun odškodnine. Ti sezname se bodo proučevali, in upoštevala se bo možnost za Avstrijo, da zadovolji zahteve, ki so v teh seznamih vsebovane. Avstrija bo na račun takojšnjega vplačila izročila, tekom treh mesecev po odobritvi mirovne pogodbe, Italiji in Srbiji določeno število krav, junic, bikov, telet, volov, svinj, konj in ovac. Avstrija prizna tudi vsaki zavezni in pridružen državi pravico, da se ji izroči vsako leto skozi pet let množina lesa, železa, magnezita, ki se določi z ozirom na predvojne uvoze iz Avstro-Ogrske v vsako posamezno zavezo in pridružen državo.

Avstrija se odrekla v prid Italiji podvodnikov in dela kablov, ki vežejo italijansko ozemlje; vseh drugih kablov, ki vežejo drugo ozemlje, ki ga je Avstrija odstopila, se pa leta odreda v prid zavezanim in pridruženim državam. Avstrija se obvezuje, da povrne vse arhive, listine, umetnine ter ves znanstveni in bibliografski material, ki je bil odnesen iz zasedenega ozemlja; povrnila bo tudi brez odlašanja vse uradne arhive odstopljenega ozemlja, vse arhive, dokumente in zgodovinske listine, odnesene v zadnjih 10 letih, ki so v posesti javnih zavodov in ki so v zvezi z zgodovino odstopljenega ozemlja. Italiji se morajo povrtni predmeti, ki so bili odneseni od l. 1861. dalje. Kar se tiče tmeinskih, arheoloških, znanstvenih in zgodovinskih predmetov, ki se nahajajo v zbirkah, ki so pripadale že prej vladi in avstroogrske monarhije, se Avstrija obvezuje, da bo sklenila prijateljski dogovor s prizadetimi državami, kako naj se povrne vsi ti predmeti v svojo prvotno domovino.

Kar se tiče rokopi, ki so jih Habsburgovci in druge dinastije odnesle iz Italije, Belgije, Poljske in Čehoslovaške, bo poseben odbor, sestavljen iz juristov in imenovan od komisije za odškodnino, proučil tekom enega leta okoliščine, v katerih so bili ti predmeti odneseni, in bo ukazal, da se morajo dati nazaj, če se ugotovi, da so bili odneseni nezakonitim potom.

Seznam predmetov, ki se morajo povrtni, vsebuje med drugim za Toskano: kronske dragocenosti in del spominskih predmetov družine Medici; za Modeno: Devico Andreja del Sarto in tri rokopise; za Palermu: predmete iz XII. stoletja in zapuščino normanskih kraljev; za Napoli: 98 rokopi, iz l. 1716.; za Belgijo: razne predmete in listine iz l. 1794.; za Poljsko: zlat kralj Ladislava IV., odnesen l. 1693.; za Čehoslovaško: razne rokopi, iz kraljevega dvorca v Pragi.

Finančne klavzule. Deveti del. S pridržkom na dogovore s komisijo za odškodnino se določa izključna predprava na vse avstrijsko imetje in vire za plačanje odškodnine in dolga, ki ga predpisuje pogodba. Ta predprava se izvrši v naslednjem redu: izdatki za zasedbeno vojsko, odškodnina in druge obremenitve. Avstrija bo pa na vsak način plačala živila in druge prispevke šole, ko zavezne in pridružene vlade določijo svoto, ki jim se bo zdelala potrebna. Do 1. majnika 1921. ne bo smela Avstrija izvažati sploh nikakršne množine zlata brez privolitve komisije za odškodnino.

Države, katerim pripadejo avstrijska ozemlja, in države, ki nastanejo na ruševinah bivše monarhije, vstevši tudi avstrijsko republiko, bodo morale prevzeti del avstrijskega predvojne dolga, ki je zajamčen s prispevki od železnice, solin in drugega imetja. Komisija za likvidacijo določi svoto, ki pripade na vsako teh držav. Dolg bivše države, ki proizhaja od posojil brez pokritja, bo komisija za odškodnino tudi porazdelila med države bivše monarhije sorazmerno z dohodki odstopljenega ozemlja in celokupnega bivšega avstrijskega ozemlja, izvzemši Bosno in Hercegovino, in sicer na podlagi povprečnih dohodkov iz l. 1911., 1912. in 1913. Države, ki so podedovale ozemlje bivše avstrijske države, izvzemši avstrijsko republiko, ne bodo imele sploh nikakršne obveze glede vojnega dolga bivše avstrijske vlade. Zato pa ne bodo smeli zastopniki in podaniki teh držav podajati sploh nikakršnih

zahtev napram drugim državam, vstevši Nemško Avstrijo, glede vrednostnih vojnih posojil, ki jih posedujejo vlade in njihovi podaniki v mejah svojega ozemlja. Del avstrijskega vojnega dolga in zadolžnice, ki so se nahajale še pred mirovnim podpisom v inozemstvu, se nalože samo avstrijski republiki. Vse vojne zadolžnice se prežigosajo tekom dveh mesecev z žigom države, ki jih zbere; nato se zamenjajo s potrdili in pošljejo komisiji za odškodnino.

Vrednostnice avstroogrske banke, ki se nahajajo na ozemlju, ki je odcepljeno od bivše avstrijske države, se prežigosajo, če že niso bile žigosane, tekom dveh mesecev po podpisu mirovne pogodbe s strani dedičev bivše avstroogrske države. Tekom 12 mesecev po podpisu mirovne pogodbe se te vrednostnice zamenjajo z novim denarjem in izroče dva meseca potem komisiji za odškodnino.

Banko komisija za odškodnino po podpisu mirovne pogodbe likvidirala. Pogoji za to likvidacijo so natančno določeni. Države, katerim so pripadala avstrijska ozemlja, in države, ki so nastale vsled razsula Avstrije, dobe popolno lastninsko pravico do imetja stare in sedanje avstrijske vlade, vstevši kronsko in zasebno imetje bivše cesarske družine. Vrednost teh imetij bo popisala komisija za odškodnino, ki ji to vrednost vrata v odškodninsko svoto. Nepremičnine in drugo imetje, ki predstavljajo veljavno zgodovinsko veljavo in ki je pripadalo Poljski, Češki, Hrvaški, Slavoniji, Dalmaciji, Bosni in Hercegovini, praški in benečanski republik, škofovskim kneževinam tridentinski in bressanonski, pridejo lahko brezplačno v last drugemu. Isto velja za šole, bolnišnice, ustanove bivše monarhije in gozdove, ki so pripadali bivšemu poljskemu kraljestvu. Avstrija se odrekla vseh pravic v vseh finančnih in gospodarskih družbah, ki imajo mednarodno značaj kontrole in delovanja in poslujejo v kakšni zavezniški državi, v Nemčiji, na Madžarskem, na Bolgarskem, v Turčiji in v bivši ruski državi. Avstrija se obvezuje, da bo izvršila po navodilih komisije za odškodnino, razlastitev vseh pravic, ki jih njeni podaniki morda imajo v splošno koristnih podjetjih in v vsaki koncesiji v omenjenih državah, kakor tudi na ozemlju, ki je odcepljeno od bivši monarhije ali pa podvrženo mandat. Tako razlastitve pravice in interesi se izroče komisiji za odškodnino tekom šestih mesecev; Avstriji ostane pa naloga, da odškoduje svoje podanike, ki bi bili na ta način razlasteni.

Avstrija se obvezuje, da bo izročila tekom enega meseca po dnevu, ko stopi v veljavo mirovna pogodba, zlato, ki se nahaja v avstroogrske banke, ki pokrije prve emisije papirnatega denarja turške vlade. Avstrija se odrekla vseh pravic, ki so je pripadle z brest-litovskim in bukareskim mirom ter prepustila zavezanim in pridruženim državam kredite in odškodninske pravice, ki jih ima pri svojih bivših zaveznikih. Finančne ureditve bank, zavarovalnih družeb, poštne hranilnice, kreditnih zemljiščnih zavodov, družeb hipoteknih upnikov itd. bivše avstroogrske države, ki so postale potrebne vsled razsula avstroogrske države, se uredi sporazumno s prizadetimi vlada. Če bi sporazum bil nemogoč, imenuje komisija za odškodnino enega ali dva razsodnika, ki bodo odločevali brez priziva.

Avstrijska republika ne prevzame izplačevanja pokojnin podanikom bivše države, ki so postali tuji državljani.

Železniške koncesije. Dvanajsti del. Usoda železniške mreže bivše monarhije, ki je bila oddana zasebnikom, je določena v posebnem členu. Za vsako železniško progo se bo moral skleniti dogovor med koncesionirano družbo in državo, kateri pripade dotična proga. Če je sporazum nemogoč, se sporno vprašanje predloži svetu Zveze narodov. Kar se posebej tiče družbe doljeavstrijskih in lombardskih železnic, bo lahko za to razsodbo vprašal upravniki družbi svet, ali pa odbor, ki zastopa lastnike obligacij.

Mirovna pogodba z Avstrijo.

PARIZ, 21. Zavezniški vrhovni svet je vzel na znanje poročilo posebne komisije, ki je imela nalogo, da uredi mirovno pogodbo z Avstrijo. Tittonijev tozadevno osebno poročilo ni še pripravljeno. Svet je dovolil imenovanje dveh nadzorniških komisij štirih članov, da uvedejo preiskavo o dogodkih vsled izkrcanja grških čet v Anatoliji in da proučujejo upravo Zgornje Šlezije po njeni izpraznitvi s strani nemških čet ter da pripravi, kar je potrebno za ljudsko glasovanje. Svet je določil, da poveri nadzorovanje izvršitve gospodarskih

kolonijskih klavzul mirovne pogodbe z Nemčijo posebnim komisijam.

Grška hoče biti zastopana v komisiji za dogodke v Mali Aziji.

PARIZ, 22. Na včerajšnji seji sveta petorice je Tardieu poročal o grški zahtevi, da se medzavezniški komisiji, ki ima nalogo, da preišče vzroke grško-turških spopadov v Mali Aziji, priklapi tudi grški zastopnik. Po dolgi razpravi je svet petorice določil, naj spremilja komisijo en grški častnik, katerega bodo v potrebi vpraševali za razna pojasnila.

Tittoni ne bo predlagal, kako naj se reši grško-bolgarsko vprašanje.

PARIZ, 21. Na včerajšnji seji sveta četvorice je Tittoni o celovitem vprašanju, poročal o svoji nalogi, da bi predložil, kako naj se bi rešilo grško-turško vprašanje; omenil je težave, ki prihajajo na pot njegovega delovanja ter je prepustil svoj mandat zboru petorice, ki bo v kratkem razpravljalo o rešitvi tega vprašanja.

Dvodnevni počitek.

PARIZ, 22. Seje sveta petorice se ustavijo za dva dni, ker je Clemenceau zaposlen v zbornici v očigled boju, ki ga nameravajo začet radikali in socialisti proti vladni politiki sploh.

Prehrana Evrope.

PARIZ, 21. Ministrstvo za prehrano poroča, da se bo medzavezniški gospodarski svet, po sklepu zavezanim in pridruženim vlad, sestel prihodnji četrtek v Londonu, da prouči svetovni gospodarski položaj. Proučeval bo, kaj se mora ukreniti, da se zagotovi Evropi v prihodnjem času obskrba z vsakovrstnimi živili.

IZ AMERIKE.

Republikanski senatorji proti japonskemu imperijalizmu.

NEW-YORK, 20. Republikanski senatorji iznašajo še vedno šantunsko vprašanje ter trde, da se Japonska nikdar svojevoljno ne odreče velike kitajske dežele. Senator Sterman je prispevaljal v svojem govoru Mikada z Viljemom II.

V diplomatskih krogih se govori, da je washingtonska vlada prejela poverljivo vest, da bi se Japonska odrekla svojih pravic na šantunski poluotok, izvzemši pravico na železniške in kolonijske koncesije.

IZ NEMCIJE.

Rusko-nemški trgovinski odnosi.

CURIH, 21. »Morning Post« poroča iz Berlina, da se je povrnila iz Rusije posebna komisija nemških industrijalcev. Poročala je o deficitivnih ukrepih za vzpostavitev trgovinskih zvez med Rusijo in Nemčijo. V Berlinu je bila ustanovljena rusko-nemška trgovinska in industrijska banka, ki ima glavno nalogo, da doseže uvažanje žita iz Rusije. Vzpostavljen je že promet z enakimi carinami, kakor velja za druge države.

Nemški vojni dobavitelji ušli čez mejo.

NAUEN, 22. Casopisje iz južnonemških večinskih socialistov poroča, da bi se radikalno obdavljenje nemških vojnih dobaviteljev moralo izvršiti z vladno narečbo še pred sklicanjem narodne skupščine, da pa so ravno takrat finančni ministri neodvisnih socialnih demokratov v posameznih nemških državah ugovarjali proti taki hitri rešitvi. Proti brzemu obdavljenju sta se zlasti upirala bavarski in saski finančni ministri. Zaradi tega je vladna naredba izostala ter so milijarde nemških vojnih dobikov neovirano odšle v avstrijsko suzoznost.

IZ RUSIJE.

Boljševiki zavzeli Jekaterinburg.

CURIH, 20. (»Laborator«) Neka radiobrojka iz Moskve javlja, da so boljševiške čete dne 14. t. m. zavzele Jekaterinburg in da se sedaj morejo smatrati gospodarji nad vso Sibirijo.

HELINGSFORS, 21. Glavni višji štab poroča: V sloneški okolici so boljševiki zavzeli Kamjene Nobelev. Sovražnikovi napadi vzhodno od Sonterjavega so bili odbiti in njegovi poizkusi, da bi prešel reko Šujo, preprečeni. Na karalskem bojišču so trajali boji do četrta. Vsa južno sloneška okolica je padla v boljševiške roke.

Papeževa spomenica Lenjinu.

PARIZ, 21. »Daily News« priobčuje tekst papeževе poslanice Lenjinu, v kateri se zahteva, naj se izpusti iz zapora mohilevski nadškof, baron von Ropp. V pismu se spominja prelatovalo delovanje med nemško zasedbo Rige.

Kerenskega brat od boljševikov umorjen. ZENEVA, 22. Agencija Radio poroča: V Tskent so ujeli boljševiki in tam pomorili 6000 oseb. Usmrtili so tudi brata Kerenskega.

IZ MADŽARSKE.

Madžarska ofenziva proti Romunski?

CURIH, 21. »Neues Wiener Tagblatt« piše, da je madžarska vlada sklenila, da začne ofenzivo proti Romunski. Predlog za ofenzivo je iznesel Bela Kuhn na nekem zborovanju ljudskih komisarjev. Vrhovni komisar Böhm je odstopil, ker je bil proti ofenzivi. Na njegovo mesto pride dr. Lander, poveljnik tretjega zbora in ljudski komisar za notranje stvari.

Proti Madžarom.

SAVILLE, 21. Da bo Romuniji mogoče storiti proti boljševizmu na Ogrskem odločne korake, so ji stavili zavezniki na razpolago veliko množico streljcev, topov, oklopnih avtomobilov, tankov, letal in starih častnikov. Zavezniki hočejo na vsak način preprečiti, da bi Bela Kuhn napadel.

IZ POLJSKE.

Ukrajinci proti Poljakom.

PARIZ, 21. Delegacija ukrajinske republike je dobila od vrhovnega sveta noto, v kateri ji se javlja, da se vzhodna Galicija podvrže poljski civilni vladi.

Predsednik ukrajinske delegacije je izjavil »Tempovemu« poročevalcu, da je vzhodna Galicija ukrajinsko ozemlje, kjer prebiva ukrajinsko prebivalstvo v ogromni večini. Delegacija je energično protestirala pri vrhovnem svetu, kjer je izjavila, da ne bo novo kršenje samoodločbe narodov izpremenilo ukrajinske zunanje politike. Naglašala je, da se bo Ukrajina nadalje borila ob strani zaveznikov proti prejšnjim tlačiteljem, zaupajoč v bodočo zmago pravice in neodvisnosti ukrajinske domovine.

Agrarna reforma na Poljskem.

PARIZ, 21. »Tempus« poroča iz Varšave, 10. julija: Varšavska zbornica je sprejela šteti člen agrarne reforme, ki odrekla pravico individualne lastnine nad zemljo, ki presega 60 arov v okolici industrijskih stavbišč in mest ter 180 arov drugje. Vsa posestva, ki presega omenjeno mero, bo država zaplenila.

Poljski zasedbo Pruskopoljsko.

NAUEN, 22. Končna izpraznitev ozemlja, ki ga morajo Nemci odstopiti Poljakom, se bo izvršila konec avgusta ali začetkom septembra. Poljske čete bodo zasedle novo ozemlje, ki ga bodo zapustile zadnje nemške čete. Mesto Torun bo izgubilo značaj omejene trdnjave ter bosta v njem nastanjena samo dva poljska polka.

Ljudsko glasovanje v Gornji Slezi.

MORAVSKA OSTROVA, 22. Kakor poroča »Ilustrovani Kurier Codzienny«, se bo vršilo ljudsko glasovanje v vseh okrajih Gornje Slezi, ki naj pripadajo Poljski. Vso Gornjo Slezijo bodo zasedle ameriške čete poljske narodnosti. Te oddelke bodo sestavili iz Hallerjeve in iz ameriške armade.

MORAVSKA OSTROVA, 23. »Kurier Ilustrovani« poroča iz Petrovici, da so v Gornji Slezi za priproko 4000 Poljakov, ki jih bodo za čas plebiscita prepeljali v notranjo Nemčijo, da bi s tem odvzeli Poljakom voditelje.

Avtonomija Vzhodne Galicije.

MORAVSKA OSTROVA, 22. Glasom poročiti krakovskih listov, bo avtonomija Vzhodne Galicije tako urejena, da se bo ustanovil lokalni parlament za zadeve kulture, prometa, dobrodelnosti, lokalne avtonomije kd. Ukrajinski jezik bo ravnatko, kakor poljski, uradni jezik.

IZ NEMŠKE AVSTRIJE.

Nemški general o cesarju Karlu.

BEROLIN, 22. Bivši generalni kvartirni mojster nemške armade von Stein je sedaj objavil svoje spomine iz svetovne vojne. O nemških zaveznikih pravi: Cesar Karel je bil slaboten knez, katerega ni bilo smatrati za resnega. Na Dunaju so šla pogajanja s sovražniki sem in tja. Cesar Karel je imenoval Hindenburga in Ludendorffa svinji. Dasiravno je bil pripravljen odreči se vsemu, samo da bi ostal cesar, je vendar izrazil svoje gorčo željo, da bi dobil tudi poljsko krono. Od takega zaveznika se ne more ničesar pričakovati. Vsi nemški zavezniki so bili slabi in brez svojih pomožnih sredstev. Nemci so jim morali, ko so bili sami izključeni s svetovnega trga, dati vse, kar jim je manjkalo. Iz bojazni, pravi Stein, da bi nam ne odpadel, smo bili proti njemu preveč obzirni. Potem pa je prišla še nezvestoba in izdajstvo, ki smo jo hoteli preprečiti s popustljivostjo.

Ločitev štajerskim komunistov od dunajskih.

GRADEC, 22. Štajerski komunisti so se ločili od dunajskih in budimpeštanskih sodrugov. Komunist Bergauer je izdal odkrita o škandaloznem gospodarstvu v graškem odboru komunistične stranke. Na svojem shodu so komunisti dosedanjemu odboru izrekli popolno nezaupnico, tako da je moral

odbor odstopiti. Vršile so se nove volitve. Novi odbor se je že začel pogajati z vodstvom socialno-demokratske stranke na Štajerskem, da omogoči skupno delovanje delavstva.

Iz Jugoslavije.

Petrov dan na Koroškem.

ST. JAKOB V ROŽU, 15. Kakor povsod po obširni naši domovini, tako si je tudi Rožna dolina na Petrov dan nadela praznično opravo. Razmnožje biše in zvoničke so vihrale naše trobojnice, zelenje je krasilo marširajočo kočico. V cerkvah se je opravljala služba božja, na frontni strani pa se je zbralo vojaštvo pod milim nehom k cerkvenemu obredu. Po teh obredih je bila običajna vojaška parada povsod, kjer se nahajajo vojašvo; nato so hitele deputacije na komande, da častitajo k rojstnemu dnevu in da izkažejo svojo vdignost in veselje nad osvoboditvijo svojemu prvemu jugoslovanskemu kralju. Poveljniki so vse goste po starem erbskem običaju pogostili s takozvano zakusko. Po inčiativni vojaške komande so se po raznih krajih, tako v Gorinčah, Roženu, St. Jakobu, Podgorju in Borovljah vršile krasno uspele veselice in tabori, dasi je močno deževalo. Zene in dekleta so tekmovali med seboj s prodajo cvetk, moške in fantje so po hišah nabirali darove za namen, povečanju temu dnevu. Lep uspeh je pripisovali v prvi vrsti poštvovalnemu in neumornemu delu nabiralk in nabiralcev, istotako pa kaže radodarnost našega dosedaj slabejšega dobrega koroškega ljudstva. V St. Jakobu je bil ljudski tabor, na katerega je prišlo na stotine našega naroda iz bližnjih, da celo iz čedemmarkijskih krajev. Koroški rojak g. Spicar je podal v markantnih besedah politični položaj ter bodril ljudstvo k narodnemu delu in vztrajnosti. Na kako rodovitna tla so padla njegova izjavljanja, značilo mnogobrojni in umestni medklici. Krasen vtis na navzoče je naredil nastop mladega Spicarja z ljubko čedemmarko o osvobodni Jugoslaviji. Nadporočnik Ertl je pozdravil zbrano ljudstvo v imenu jugoslovanske vojske, zagotavljač, da je širil nemški teror in Sovinizem, ki je širil le strah in trepot nad naš narod. Da ni ploha razpršila ljudstva, bi bila to krasna manifestacija kot petletica zadnjega tabora. Toda vzhležeju je uspel ta dan v Rožu nad vse siljano v gnetnem oziru. To dokazuje zbirka komande ljubljanskega oddelka, ki je poslala v ta namen komandi dravske divizijske oblasti v Ljubljani znesek 16.035 K 63 vin., in sicer so poslali odbori, oziroma se je nabralo: na frontni črti 4261 K, v St. Jakobu 4819 K 92 vin., v Podgorju 1878 K 98 vin., v Borovljah 2800 K, v Mojstrani 1080 K 17 vin. Te številke kažejo poštvovalnost našega naroda v svobodnem in ne več tužnem Korotanu.

Jugoslovani se umaknejo iz Celovca?

PARIZ, 21. (»Nazione«) Tittoni je danes končeval dolgo časa s Clemenceaumem in Tardieum o jadranskih vprašanjih. Nato se je razpravljalo o grško-bolgarskih in grško-turških vprašanjih. Medzavezniški svet je odklonil razlogo, s katerimi so Jugoslovani upravljevali zasedbo Celovca in okolice, ter je sklenil, pozvati jugoslovanske čete, da se umaknejo, pričakuječ že določene ljudske glasovanja. — Kakor znano, so poročevalci italijanskih listov že nešteto krat poročali, da so se jugoslovanske čete umaknile iz Celovca, da se je v Partzu sklenilo to in ono, ali Jugoslovani so še vedno v Celovcu, in kakor li tudi znano, so se prav pred kratkim poročali italijanski listi, da Jugoslovani odločno izjavljajo, da ne zapuste Celovca, dokler se ne umaknejo Italijani s šentvidske proge.

Novi bankovci došli v Belgrad.

BELORAD, 20. Sem so došli novi bankovci, ki se bodo zamenjali za krono.

Poprava savskega mostu.

BELORAD, 20. Material, ki je bil naročen za popravo novega savskega mostu, je došel v Zemun. Delo, ki je nekoli dni počivalo, se zopet nadaljuje.

Konferenca o narodni banki.

BELORAD, 21. Dne 15. t. m. popoldne se je vršila konferenca narodnih poslancev s člani vlade. Razpravljali so o narodni banki. Zakonski načrt o narodni banki bo izročil narodnemu predstavništvu še pred počitnicami.

Nemške laži o Koroški.

LJUBLJANA, 21. Neki nemški krogi nadaljujejo dosledno z razširjanjem najbolj fantastičnih vesti

PODLISTE

Usakdanja zgodba.

Danska povest. — Prevedel M. C. — 3.

»Tega ni storil prav, ker je izpustil,« sem odgovoril, »kajti to je zelo lepa misel.« Maja ni odgovorila in je odpela še nekoli-ko drugih pesmi. Med tem je g. H. ostavil sobo. Bila sva sama. Maja kakor da bi hotela vstati. Prijel sem jo za roko, se ji zahvalil za petje in sem — premagam od svojega razpoloženja — nehote ponovil polglasno, pritisniviši nje roko k svojim ustnam: »vendar srce noče s sidrom pogrešati tudi svoje nade.« Maja je poredila in je rekla kakor da se šali: »In vendar je moralo srce storiti to, kajti tu ni ne sidra, ne nade.« Komaj da so bile izgovorjene te besede, že naju je oba zajela resnica, izražena v njih. Pogledala sva drug drugega in molčala. Maja je obsedela, gladila z desnico preko tipk, in je ponovila nezvestavno v tihih glasih sklepno igro tiste romance.

»Ljuba Maja!«, sem rekel glasom ganotja,

»to so bile besede, napovedujoče nesrečo, ki ste mi jih rekli poprej, in to je mojega rojstnega dne! Da to je resnica. Danes je moj rojstni dan!«

»In to ste nam zamolčali!« — je rekla viharo.

»Ne govorite o tem,« sem odgovoril, »nikdo naj ne ve tega razun vas. Vidite! Nimam ne očeta, ne matere in brata sem tudi izgubil. Nikogar ni več, ki bi me tega dne osrečali. Nisem v razpoloženju, da bi govoril s kom o tem. Posvetili ste mi ga s svojimi lepimi pesmami — ta večer mi je bil v krasen užitek. Skoro bi želel, da bi bil zadnjič slavil ta dan.«

V moje veliko začudenje so Majo zalile solze. Položila je desnico na rob svojega instrumenta, skrla vanjo svoj obraz in plakala tiho.

Prijel sem jo za roko in pritisnil na svoja prsa, svoje ustnice, in solzne svoje oči. Na sklepu roke je imela zapestnico z zaponko, na kateri je bil upodobljen Amor.

Njene solze so me pretresle. Nehote sem se sklonil na kolena pred njo. »O Maja!«, sem rekel, »oboževanja vredno dekle! Daj mi to zapestnico v dar za rojstni dan! Sledila naj mi bo

v življenju in smrti. Daj mi to sliko mamega boga, ki se je tako kruto igral z mojim srcem! Daj mi jo v spomin na to nepozabno uro.«

Maja je pridvignila glavo, otrla solze, me pogledala milim, resnim pogledom ter rekla: »Ne, ne te slike; drug, boljši znak naj vam bo v spomin na vašo sestro Majo.«

»Smemši iz uhana križec, vdelan v rubine, me je prišla za roko in položila križec nanjo ter rekla: »Ta znak je sidro, ki naj ga srce ne pogreša!« Na to je vstala in ostavila sobo. Ostal sem sam. Poljublil sem križec in ga spravil. Ker mi v drugi družbi ni bilo obstanka, sem šel k njim le za trenutek, se opravičil na kratko ter pohitel na svoje stanovanje — v blaženi omami, pretresen do globine in nesposoben za vsako drugo misel, razun te: »Maja me ljubil! Jaz sem ti, ki ga ljubil! Naj pride sedaj, kaj hoče! Nobena stvar me ne more več poltlačiti ali ponižati.«

Naslednjega dne je prišel k meni g. H., da v skrbi, polni ljubezni, povpraša, kako mi je, ker sem se prejšnjega večera opravičil, da mi ni dobro ter da je to razlog, da odhajam tako hitro.

»Jako sem vas pogrešal,« je rekel, »ko sem

prišel k onim drugim in tudi ubogi dekletu ste sedeli tu tako tihi in zapušteni, kajti bil sem kaj slabe volje. Sicer mi je v navado, da se premagujem v tem pogledu, ali sinoči se mi ni hotelo nikakor posrečiti.«

»Ali se vam je zgodilo kaj neprijetnega, ljubi oče?« (tako sem ga imenoval že dolgo časa, a to bolj iz notranje udanosti in iz izgledu hčera, nego pa z ozirom najinega-bodočega razmerja.

»Ne,« je odgovoril, »nič se mi ni zgodilo; skrbi me je, da se mi zgodi najhuje. Da — najhuje za-me! ker vidim, da Maja pade v zgodnji grob svoje matere.«

Pretresla me je groza.

glede postopanja jugoslovanskih okupacijskih oblasti in vojaških in civilnih organov na Koroskem, posebno v Celovcu in njegovi okolici, in to s prostornim namenom, ne samo, da bi nasčuvali enotne oblasti proti Jugoslovani, nego tudi, in to je posebno proračunano, da bi razdružili in na hujši prebivalstvo okupiranih koroskih krajev. V to svrhu prinašajo sovinski nemški listi in nemške agenture te drzne in očitno lažne vesti. Tako piše n. pr. večerna listina dunajskega lista »Die Zeit« od 15. t. m., da so »odredili Jugoslovani v celovški kotličin glasovanje pod žandarmerijsko asistenco, ali naj ima pripadli Celovec Jugoslaviji ali ne«, ter da je »jesno, kako bo izpadlo tako nabiranje podpisov, ki se vrši v spremstvu orožnikov z nasajenimi bajonetami.« Isti list ve celo poročati, da so se »orožniki, nastanjeni v celovški okolici, sami izjavili, da so tam le v svrhu glasovanja in politične propagande.« — Preočito je, da je tudi ta vest, kakor so bile enake, izmišljena in objavljena s tendencijsnim namenom.

Celoveški okrajni glavar odstranjen

CELOVEC, 21. Voda okrajnega glavarstva Hans vitez Rainer zu Harbach je občinam v celovški okolici naročil, naj se pasivno upirajo akciji za preskrbo neimovitih slojev z živil, ki jo je uvedlo poveljništvo SHS zasledbenih čet. Vse propagande, ki prihaja s severa, je v celovški okolici opaziti precejšnje znake boljševekega gibanja, proti čemer deluje jugoslovansko poveljništvo z vsemi sredstvi. Ker je delovladni svetnik von Kainer skušal delovati proti temu stremelju jugoslovanskega poveljništva, slednje ni ostalo nič drugega, kot da ga odstranijo iz zasedenega dela Koroske.

Francozi in Jugoslovani proti Bell Kuhnmu, PARIZ, 20. (»Ere Nuova«) »L'Action Française« naznanja, da je francoska vlada poslala ultimatum Bell Kuhnmu, čigar vzvratnem se napravi konec z vojaškimi operacijami, za katere so pripravili romunske, jugoslovanske in francoske čete. »Ere« pripominja k temu poročilu svoje poročevalce: »Kljuba se ne udeležijo teh operacij pri diktatorski republiki Dele Kulina, Francoska pa s pomočjo Jugoslovancev prevzema iniciativo. Seveda, francoski predstavitelj dela po svoje, se strinja s politiko svoje vlade, odločena soudeležbo pri vzajemnosti stavi. Čemu se torej stavka v Italiji? In jugoslovansko delavstvo v Trstu, zakaj ne gredo propovedovati stavke v Ljubljano, Zagreb, Belgrad proti jugoslovanski vladi, ki sodele pri vojaških operacijah na Madžarskem, namesto da kovari v italijanskem Trstu proti Italiji, ki ne sodeluje pri takih operacijah. In italijansko delavstvo v Trstu, zakaj vodi isto politiko svojih slovenskih sodrugov.« — Potemakem je torej jugoslovansko delavstvo v Trstu hotelo splošno stavko, ali jo celo morda izvesti, in italijansko delavstvo je le sledilo »nagovori politiki«. Čudno vendar! V isti čepi, ko govori o »italijanskem Trstu, pa naj bi jugoslovansko delavstvo v tem »italijanskem Trstu imelo tako velikansko moč in premoč, da bi narivalo italijanskemu delavstvu svojo politiko! Kakšno to si reformirani socialisti okoli »Ere Nuove« kaže leta še bolj v vesti, ki jo objavlja pod debelim naslovom: »Slovani v zasedi zaradi stavke«, kjer pravi: »V nekaterih slovenskih krajih se je raznesla vest, da vsled učilne splošne stavke Italijanske čete ne bi smele brati premirne črte in da zato priče jugoslovanske vojske v zmagoslavju pohodu, da osvobodijo Trst, isto in Gorico ter zapodi Italijane! Nočemo iz teh dejstev izvajati zaključka, da je bila stavka posledice po Jugoslovanih zasnovanega kovarstva, toda gotovo je, da bi bili voditelji strank in sindikatskih organizacij morali vedeti, da bodo jugoslovanski imperijalisti, v katerih zopet oživlja Avstrija, poizkušali izrabiti splošno stavko v Italiji in posebno v Juljski Benečiji da bi to mogli imeti najtežje posledice, če bi bila stavka postala v resnici splošna, tudi na železnici, in še tembolj, če bi bila zavzela značaj vstaje, notranjega prevrata. Govorimo seveda o voditeljih italijanskih strank in sindikatskih organizacij, ne pa avstrijskoteh.« — Mislimo, da pač ni treba nobene pripombe v označo te pisave!

Iz Italije.

Poslanska zbornica.

RIM, 21. Minister za kolonije Bossi je odgovarjal na vprašanje posl. Artona in Postrillija glede agitacije, nastale v Tripolisu proti kraljevemu dekretu od dne 17. majnika. Kraljevi dekret, ki je izkaval agitacijo, določa oblasti civilne vlade, ki se ukazuje. Med temi oblastmi je tudi izjemno pooblastilo za proučanje obsega stanja, odposiljanje urolovcov v njihove rojstne kraje, izganjanje tukaj v italijanskih državljanih, oziroma odposiljanje v domovino. Minister naglašja, da gre za naprave, ki jih imajo vsi civilizirani narodi, a kolikor se čuje urolovcov, posnema dekret celo napredek. Sicer pa je objubil, da od začetka, da se izda nov kraljevi dekret, ki izpolni prave in omeli preveliko svobodo v odločevanju oblasti.

Nacionalist Federzoni je interpelliral ministra za industrijo in prehrano, kako odredbe je ukrenil, da se prepreči velika kriza z živil.

Državni podtajnik Muraldi je rekel, da so odredbe komisij za živila v prvem trenutku gibanja delovale pomirljivo. Seveda ne morejo te komisije rešiti vprašanja prehrane. Priznava, da je državni cenik za nekatera živila, kakor n. pr. jaja, umesten, ali to ne sme biti zelo improvizacija, da se ne izjemo še hujše neopredelnosti, nego so tiste, ki se jim hoče priiti v oči. Italijano sredstvo bi bilo gotovo v tem, da pride na trg čim večja množica blaga. Za blago, nadzorovano po vladi, ni možno vzpostaviti popolne svobode v trgovini, marveč je treba združiti zasebno iniciativo z akcijo države. Naglašja potrebo, da se akcija vlade izpolnjuje z ono lokalnih oblastmi. Če so hile težave pri razdeljevanju živil, ni kriv toga komisariat za razdeljevanje, ampak je krivida pri občinskih oblastih, ki ne organizirajo točno razdeljevanje in ki naj bi neprestano nadzorovale. V tem pogledu nikoli, da ne neprilicnosti v Rimu pripisati čisto skrajne mnogostanosti in neskladnosti v načinu razdeljevanja.

Jutri zopet seka z razpravo o volilni reformi.

Česke stvari.

I.

Dr. Lotrič je priobčil daljšo razpravo o razmerah — posebno političnih in strankarskih — v češko-slovaški republiki.

Vsega ne moremo priobčiti. Podajamo pa nekaj odlomkov, bolj zanimivih za naše čitatelje.

Klerikalna stranka se imenuje sedaj »strana lidova« (ljudska stranka). Vseled proporcionalne volilne pravice bo imela v narodnem zastopstvu precej poslancev. Ne bo pa igrala važne vloge. Njeni pristaši se rekrutirajo iz obmejnih gorskih krajev na Češkem, iz Morave in zaostale Slovaške. Organizirana je slabo. Tudi ponizani plemeniti se je oklepajo. Želi

si povrnitve habsburških časov. Tudi nima sposobnih voditeljev, ker sposobni duhovniki politiki so v agrarni in mladočeški stranki.

Sploh je stališče cerkve zelo težavno. Duhovščina je dobro organizirana in bije boji proti oficijelnemu zastopnikom katoliške cerkve. Velika večina češke duhovščine je podala rimski kuriji ultimatum, v katerem zahteva: samostojen češki patrijarhat, odpravo celibata, češki bogoslužni jezik in demokratizacijo klera. S temi zahtevami je odšla v Rim posebna duhovniška misija, ki ima vsa potrebna pooblastila od češke republike. To je po bazilejskem drugo oficijelno odposlansvo češkega naroda rimski kuriji. Češka duhovščina ne pusti niti za las od teh zahtev. Za seboj ima republiko, za njo stoji narod. Edina rešitev za katolicizem na Češkem je, da popolnoma ugoditi tem zahtevam. Katoliška češka duhovščina se jasno zaveda tega položaja. V čeških deželah se je izza Husovih časov ohranila narodna — pozneje imenovana »bratska« (bratrska) cerkev, ki so jo Habsburžani kruto zatirali, izganjali njene privrženice — »najboljše češke ljudi« — iz dežele in jim plenili imetje. Uničiti pa je niso mogli. Najboljši in največji češki ljudje so bili in so člani te cerkve: Palacky, Masaryk itd.

V češki republiki vlada popolna svoboda vesti. Če bi prišlo na Češkem do verskega razkola, se katoličani združijo s samostojno narodno cerkvijo.

Praški nadškof grof Huyn je pobegnil v Švico. Istotako olomuški nadškof Skrbensky, ki je moral bežati pred nevoljo ljudstva in duhovščine. Sla sta za — Habsburžani.

Vsaka cerkev dobi svojo visoko versko šolo, toda ločeno od vseučilišča. V resnici bo s tem le ustrezno katoliški cerkvi. Duhovni voditelji katolicizma — jezuitje — so vedno stremeli za tem, da se teološke fakultete ločijo od vseučilišča, ker so se upravičeno bali, da bi svobodno znanstveno vplivalo na katoliško teologijo v modernističnem smislu.

Minule jeseni je imela češka katoliška duhovščina veliko zborovanje, kjer so se postavljali temelji bodoče reformirane katoliške cerkve v republiki. Med drugim so sklenili, naj se vpliva na rimsko kurijo, da odpravi praznik sv. Janeza Nepomuka ter se obnovi Husov proces, da se tako vsaj deloma izbrisi krivica, ki jo je zagrešil kostniški cerkveni zbor. Duhovniki, ki še resno mislijo s katoličanstvom, uvidevajo, da je treba hitrih in radikalnih izprememb. Zato zahtevajo odstranitev sv. Janeza Nepomuka, ki so ga jezuitje izmislili kot protitež proti češenju Husa. Katoliška cerkev je trpela, ker so jo Čehi smatrali kot simbol svoje odvisnosti in robstva.

Izid ljudskega štetja dne 1. VI. 1919.

MESTO:	Italijani	Poljski	Švabci	Madžari	Slovenci	Čehi
okraj St. Vid	8881	10630	18131	624	756	
okraj Staro mesto	6210	7077	12425	119	873	
okraj Novo mesto	8812	10773	17616	616	363	
okraj Nova mitnica	10007	12757	21192	723	899	
okraj Stara mitnica	18072	20956	36953	971	1104	
okraj sv. Jakob	9388	10170	18960	200	398	
Skupno	61370	72493	125277	4243	4343	

Predmestje:

okraj Zg. Carbola	2989	3434	6234	80	109	
okraj Škedenj	2346	2352	4563	42	93	
okraj Sv. M. M. Sp.	1860	1902	3667	30	65	
okraj Sv. M. M. Zg.	1926	1907	3740	33	60	
okraj Kledin	2139	2437	4347	68	161	
okraj Rocelj	3415	3208	6470	37	116	
okraj Lonjer	414	416	805	9	16	
okraj Kolonja	937	875	1764	7	41	
okraj Videla	4390	4692	8819	60	183	
okraj Rovani	1784	1832	3413	91	122	
okraj Skorklja	3005	3374	6006	140	233	
okraj Grotta	1393	1417	2671	47	92	
okraj Barkovlje	1238	1536	2626	82	66	

Okolica:

Kontovelj	486	476	939	—	23	
Prosek	477	496	943	—	30	
Miramar	11	12	23	—	—	
Sv. Križ	908	904	1740	—	72	
Opčina	1111	1186	2252	—	45	
Bane	106	98	199	—	5	
Trešče	415	432	813	—	24	
Padriče	159	173	316	—	15	
Gropada	225	269	416	—	18	
Bazovica	441	416	797	—	60	
Lipica	24	31	48	—	7	

Skupno število 93568 14623 186293 18888 4979 5999 = 19866 prebivalcev.

Priselilo se jih je v mesecu juniju približno 3751, izselilo se jih je 620; rojenih je bilo 224, umrlo 295.

Skupno 30. junija 1919 202926.

Domače vesti.

ISCEJO SE RAZPRODAJALCI »EDINOSTI« Od dneva dalje se bo razprodajalo naš list v kraje ob južni železnici Trst-St. Peter-Logatec, oz. St. Peter-Reka z vlakom ki odhaja iz Trsta ob 8.30 zjutraj. Tako bodo čitatelji našega lista lahko imeli list še dopoldneva istega dne. Varnostno, torej zlasti razprodajalce listov, tobakarnice, trgovce in druge osebe, ki bi se zanimale za to, da prevzamejo razprodajo našega lista. Želijo bi, da bi se agencije razprodajalci iz vseh krajev ob južni železnici. Ponudbe naj se blagovoljno naslovijo na

NAVRPO »EDINOSTI«.

Razveljavljena narodna. Glavno tiskalstvo za civilne stvari pri vrhovnem poveljništvu italijanske vojske nam javlja: Na ozemljih, zasedenih po kraljevi vojski, se razveljavlja začetni s 1. julija 1919 naredba od 8. septembra 1918 urada za javno prehrano na Dunaju, s katero je bila določena taksa za dovoljenje izdelovanja alkohola, in pa določeni reskript od 15. septembra 1918 avstrijskega finančnega ministrstva.

Narodna tradicija in sodobna demokracija. Nekdo nas vprašuje, zakaj da smo (v izdanku od 19. t. m., kjer je bilo govora o programu nove češke vlade) v izjavljanih češkega ministrskega predsednika Tusarja podčrtati debelo ne je naglašanje demokratskega duha, ampak tudi stare narodne tradicije? To da sta dva principa, ki sta dandanes nezdružljiva medsebojno. Novi duh da je življenje, bodočnost; tradicija pa naj gre med staro šarol Kdor je za prvo, da ne more biti za drugo. — Naš odgovor je: očitno nedoednostni, ali neskladnosti, ali nerazumevanja zahtev in potreb sodobnosti ne zadeva tu nas, ker mi smo le nava-

jaš, kar je govori češki ministrski predsednik. A ta je po svojem političnem mišljenju in strankarski pripadnosti — socialni demokrat! Torej gotovo sodoben, moderen mož, človek demokratskega duha, visoke politične zrelosti in nepriljatelj vsake nepotrebnosti — »stare šare«. Mora torej imeti važen razlog, da vendar prireja tudi narodno tradicijo kot moment, ki naj sodoločuje smerice postopanja vlade v novi republiki. Posebno vzgleda našega interpellanta, ker mu, ko čuje o narodni tradiciji v Čelih, misel uhaša k — državni pravni! Na tem se zgraža. Denimo, da je tako. Očitno povedano: tudi mi se ne navdušujemo bogve kako za stare zaprašene in porumenele pergamente, za »državna prava«, ker polagamo za svoj narod nade v pravo sodobnega življenja. Ali — kakor rečeno — ministrski predsednik Tusar je vedel, kaj govori in zakaj tako govori. Češki socialni demokratje so pač sinovi svojega naroda tudi v praktični politiki. To je star političen in državotvoren narod s siljano zgodovino, ki mu je ne izbrisi iz duše nihče. In danes vzpostavila češki narod svojo državo, nadaljuje torej svojo zgodovino. Tusar je socialni demokrat in sin svojega naroda. Razume li sedaj interpellant, zakaj upošteva Tusar tudi tradicije, ko hoče graditi novo sodobno življenje? In tu so tudi tradicije češkega naroda iz skupnega življenja z nemško manjšino. Tusar je gotovo mož realnosti. Ali, tudi čut, globoko zasidran v duši naroda, je — realnost, je nekaj, kar je, s čimer mora zato računati moder politik. Zato ne gre slepo mimo tradicij, ko gradi novo življenje. Iščo poti med dvema načeloma: gradi most, iz minulosti v bodočnost! Zato si mi — dasi pristaja žvega narodnega prava — prav nič ne čudimo, kamoli da se je zgražali na tem, da je ministrski predsednik Tusar naglašal tudi narodno tradicijo, ki mu bo sodoločevala smerice pri urejanju bodočega življenja in češko-slovaški republiki.

Izmišljotina. Poročajo nam, da se širijo govori, da je bilo minul teden mnogo tukajšnjih slovenskih družin po odredbi tukajšnjih oblasti izgnanih v Jugoslavijo, in da so to vest prinesli tudi znanstveni časopisi. Resnici na ljubo moramo potrditi, da se je govorice izmišljene. Minuli teden se je izšlo iz Trsta kakih 60 slovenskih družin, večinsoma družine bivših tržaških redarjev, ki so že deli časa nastavljeni v Jugoslavijo, toda to se je zgodilo na izrecno prošnjo dotičnih družin. Tukajšnje oblasti so ugodile njihovim prošnjam in so dovolile brezplačno vožnjo toliko za njih same, kolikor za njihovo pohištvo. Sinjenje takih govorice moramo brezpopolno grajati, ker čisto samo škoduje splošni koristi.

Tržaška podružnica »Slovenskega planinskega društva« vabi svoje člane na izredni občni zbor, ki se bo vršil v soboto, dne 26. julija t. l. ob 20.30 v prostorih Glasbene Matice ul. Galatti št. 18 I. nadst. Dnevni red: 1. dopolnilne volitve, 2. nasveti in predlogi. Radi važnosti sodanjega društvenega položaja, se pričakuje obilna udeležba.

Meso za bolnike se bo prodajalo proti predložitvi zdravniškega izpisa v sredo, četrtek in petek v tem tednu v naslednjih mesnicah: Corazzul, ul. del Piccardi 2. Corazzul, Edmondo de Amicis 19. Jenco, ul. dell'Istituto 4. Pellarini, ulica dell'Acquedotto 33. Pelis, Cecilia de Rittmayer 9. Porenzan, S. Ermacora 1. Omenjene mesnice bodo odprte od 7—10.30.

Glasbeno-dramatični večer v Gorici. Goriska mladina priredi v soboto, 26. t. m., ob 21 in v nedeljo, 27. t. m., ob 17 na obširnem vrtu g. Četaja, (solkanska cesta šte. 12) svoj prvi glasbeno-dramatični večer, pri katerem sodružica člana slov. gledališča v Trstu, g. Sava Menčevca (soprano) in g. Marjan Šimenc (tenor), dalje orkester goriske mladine ter moški in mešani zbor pod vodstvom gospode Komela. Natančen spored objavi mo pravčasno.

Ljudski oder. Centralna knjižnica ostane radi preureditve zaprta za nekaj časa. Prosimo vse one, ki imajo izposojene knjige, naj jih nemudoma vrnejo, ker bo knjižnica začela tem prelo postopati, čim hitreje se vrnejo knjige. Sprejemalo se vsak dan od 10—12 depokine in od 3—7 popoldne.

Kotlo sege so vrli. Promocije odposlancev finančnega uradnika Götza v Ljubljani je po odloku vlade padlo pod sekvester. Za ugravitelja je imenovan finančni računski svetnik g. Janjo Košir, ki je bil svojočasno radi democijske ravno istega Götza vržen z službe na cesto.

Knjižarna in točkarna Kleinmayer & Bamberg v Ljubljani je postavljena pod drž. nadzorstvo, ker jo je hotel lastnik g. Bamberg prodati nekemu zagrebškemu konsorciju, v katerem je bala nekaj židov, a sam se je mislil preseliti v Nemško Avstrijo.

Zivčni napadi. »Treves« je spravlil v četrh dneh stavke v bolnišnici nekoga Otona P. stavke 32, ki je dobil živčni napad v zaporu v ul. Coroneo; Karla K., starega 50 let, ki je dobil živčni napad na trgu Roma; Josipa S., starega 28 let, ki je dobil živčni napad, in kočnik Marja B. z Reke, ki se je zastrupil vseh prevelikega uživanja alkoholične pijače.

Pos lu je ugriznil. Na rešilni postaji sta iskala pomoči Dante Dardi, star 13 let in Gina Zaccorin, stara 30 let; ugriznil ju je neki pes.

Književnost in umetnost.

Ferdo Kleinmayer: Priročnik slovnica italijanskega jezika. Vsebinsko: slovnica, pravilne vaje, besedni zaklad z 2500 izrazi, razgovori, pisma. Založil J. Stoka. Tiskarica: Silvio Spazzali. Cena brošurameno izvodov L. 3.60. — Knjiga obsega s kazalom vseh 223 strani v osmerki in je razdeljena v štiri dele. Prvi del obsega slovnica pravila, drugi del po predmetih v 35 skupin razvrščen besedni zaklad, tretji kratke razgovore, vsakdanje rebe, četrti pa zbirko prijeteljnih in trgovskih pism. Spreizetelj se je očitno pri sestavljanju knjige oziraj predvsem na potujoče občinstvo in trgovske kroge. Knjigo je preglezal tudi natiskom šolski ravnatelj in italijanski pesnik Luigi Crociato-Krischan. Kolikor smo v hitri preglednici knjige, moremo le izreči svoje prepričanje, da bo v resnici kar najbolje rabila svojo nameno, namreč da poda našemu človeku osnovne pojme o italijanskem jeziku in ga obenem uvede tudi v praktično rabo jezika, kar je posebno važno za občinstvo, ki ima kakršnekoli opravke v krajih, kjer je potrebno poznavanje italijanske. Nekateri stvari nam v knjigi ne ugrajajo, kakor n. pr. »Teh 21 kri služil (dise) italijansko«, »izgled« (zgled, pravilno »primer«) »Tako cvetico se najde« ter več podobnih jezikovnih in pravopisnih nepravilnosti. »Coniuntivo« je »vezalniki« ali »vezni naklone«, »congiuntivo« ga »vezniki«. Omenimo naj tudi, da smo našli v knjigi pač pripombo, da dvojice italijanski jezik ne pozna, toda med vsemi »izgled« niti enega gramera, ki bi kazal, kako se izraza slovenska dvojina v italijanskem jeziku, izvenšči dva stavka, namajajoča se na »ob, obe«. Pogrešamo tudi označbo ozkega in širokega izgovora italijanskega »e« in »o«.

Želijo bi vsekakor, da bi pisatelj — knjiga pojde, zaradi svoje praktičnosti gotovo prav kmalu — pred ponovno izdajo temeljito pregledal knjigo in pravičil ter dodal, kar bi bilo potrebno. Posebnega priporočila za nakup ne bomo dodajali, ker se knjiga priporoča sama. Dobiva se v Stokovi knjižarni v Trstu.

Borzna poročila.

Trst, dne 22. julija 1919.

Tečaj:

Jadranska banka	250—	255
Cosulich (Austroamerica)	610—	620
Dalmatia (Parobr. dr.)	310—	320
Gerolminich	1600—	1650
Lloyd	1000—	1050
Lussino	1625—	1675
Martinolich	485—	495
Navigazione Libera Triestina	1820—	1870
Oceania	480—	500
Premuda	670—	690
Tripeovich	585—	595
Assicurazioni Generali	16500—	16750
Riunione Adriatica	3000—	3100
Ampela	465—	495
Cement Spalato	350—	360
Cistilnica petroleja (Raff. Olii Min.)	1600—	1800
Cistilnica riža (Pilatura riso)	370—	390
Krka	330—	340
Ladjevelnica v Tržicu (Cantiere)	310—	320
Tržaški Tramway	240—	250
Tržaška tvornica oia (Oleificio Triest.)	950—	1000

MALI OGLASI

SPREJMEM takoj krojaškega pomočnika. Krojač, Prosek-Kontovelj. 3887

DVE postelji se prodaste za 150 Lir. Rojan-Morici št. 114. 3888

ISCEN diplomiranega učitelja ali učiteljico za srbo-hrvatski jezik in cirilo. Nalov pove ins. odd. Edinosti. 3889

ODBA se stanovanje, soba in kuhinja. Pendice di Scoreola št. 622. 3890

PRODA se leto star vol za rejo. Barkovlje-Riviera št. 191. Bekar.

KUPUJEM vreče. Jakob Margon, ul. Solitario 19. 3973

FOTOGRAF A. JERKIC, Trst, ul. dello Poste št. 10. Gorica, Corso št. 36 na dvocihu. P 1233

Razpis natečaja.

Županstvo občine Hrenovica s sedežem v Hruševju razpisuje službo

občinskega tajnika.

Zmožen mora biti v govoru in pisavi slovenskega, italijanskega in nemškega jezika. Prednost ima oni, ki je kako službo že opravljal. Plača po dogovoru. — Nastop v službo s 1. avgustom t. l.

Županstvo občine Hrenovica

18. julija 1919.

Župan: Anton Milharčič.

Obiskujte dob o prekritjevo trgovino

MANUFATURNEGA BLAGA

tvrdke G. N. Ravalica v Trstu, ul. Vincenzo Bellini 13 (v bližini ul. G. N. Ravalica)

Vsek dan novi prihodi!

ZLATARNICA G. PINO, TRST

se nahaja na Korzu št. 13 (bivša zlatarnica G. ZERKOVITZ & Figli.)

Velika izbira srebrnih in zlatih ur, uhano, verigic itd.

ŽABICE

angleške, ključavnice, ključji, pile, žage za železo, orodje za mizarje in mehanike itd.

ZALOGA ŽELEZNINE

Trst, ul. Fabio Filzi št. 17.

D. MRAČEK TRST

Corso 24, I. nadstropje

Ordinira od 9-12 dop. in od 3-6 pop.

Prezabavljeno izdajanje zob, plombiranje in umetni zobje

ALDO UR IN ZLATARINE

na veliko izbero se vdebi pri

A. POVIH v Trstu

TRG GARIBOLDI (BARRIERA) 3.

JADRANSKA BANKA

Deln. glav. K 30.000.000, Reserve K 8.500.000

Centrala: TR